

Augustów, 13 lutego 2024 r.

HK.045.9.2024

Ocena obszarowa jakości wody na terenie gminy Nowinka za 2023 rok

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Augustowie, na podstawie:

- art. 4 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz.U. z 2023 r. poz. 338 ze zm.)
- art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (t.j. Dz.U. z 2023 r. poz. 537 ze zm.)
- § 23 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz.U. z 2017 r. poz. 2294)

dokonał oceny obszarowej jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi oraz szacowania ryzyka zdrowotnego na terenie gminy Nowinka za 2023 rok.

1. Wykaz producentów:

W 2023 r. mieszkańcom gminy Nowinka wodę przeznaczoną do spożycia dostarczały 2 wodociągi zbiorowego zaopatrzenia w wodę, zarządzane przez Wodociągi Podlaskie Sp. z o.o. w Białymstoku. Łącznie wodociągi te zaopatrywały 2279 osób z 2899 osób zamieszkałych na terenie gminy (*stan na dzień 31.12.2022 r. wg GUS*).

Tabela 1. WODOCIĄGI ZBIOROWEGO ZAOPATRZENIA W WODĘ NA TERENIE GMINY NOWINKA.

Producent wody	Nazwa wodociągu oraz zaopatrywane miejscowości	Wielkość produkcji wody [m ³ /d]	Liczba ludności zaopatrywanej w wodę [tys.]	Sposób uzdatniania/ dezynfekcja	Kwestionowane parametry oraz ilość dni przekroczeń w ciągu roku	Ocena jakości wody na koniec 2023 r.
Wodociągi Podlaskie Sp. z o.o. ul. Elewatorska 31 15-620 Białystok	wodociąg Nowinka: Szczebra, Nowinka, Gatne Drugie, Olszanka, Jurydyka, Józefowo, Cisówek, Szczepki, Osińska Buda, Sokolne, Barszczowa Góra, Pijawne Ruskie, Pijawne Polskie, Gatne Pierwsze, Szczeberka, Podnowinka	283	1,647	napowietrzanie, odżelazianie, dezynfekcja wg potrzeb	mangan – 365 dni	warunkowo przydatna do spożycia
	wodociąg Bryzgiel: Bryzgiel, Ateny, Danowskie, Walne, Krusznik - Zakąty, Krusznik, Monkinie, Kopanica, Tobołowo	212	0,632	brak, chlorator (do stosowania doraźnego)	nie dotyczy	przydatna do spożycia

2. Jakość wody:

W 2023 r. przeprowadzono łącznie 2 kontrole stanu sanitarno-technicznego Stacji Uzdatniania Wody (SUW) w/w wodociągów. W trakcie kontroli SUW w Nowince, stwierdzono nieprawidłowości dot. stanu technicznego urządzeń wodociągowych. Wszczęto postępowanie administracyjne z terminem wykonania do 31.05.2024 r.

Do badań laboratoryjnych pobrano:

- w ramach kontroli wewnętrznej: 10 próbek wody przeznaczonych do spożycia przez ludzi, w tym:
  - 8 w zakresie parametrów grupy A,
  - 2 w zakresie parametrów grupy B,
- w ramach kontroli urzędowej Inspekcji Sanitarnej: 2 próbki wody przeznaczonych do spożycia przez ludzi, w tym:
  - 1 w zakresie monitoringu parametrów grupy A,
  - 1 w zakresie parametrów grupy B.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Augustowie wydał łącznie ogółem 11 ocen sanitarnych wody przeznaczonych do spożycia przez ludzi, w tym: 5 ocen pozytywnych i 6 ocen o warunkowej przydatności do spożycia przez ludzi.

Na koniec 2023 roku jakości wody w wodociągu Bryzgiel jest przydatna do spożycia, natomiast w Wodociągu Nowinka stwierdzono warunkową przydatność wody do spożycia przez ludzi.

3. Przekroczenia dopuszczalnych wartości parametrów jakości wody, działania naprawcze, prowadzone postępowania administracyjne:

W 2023 r. w wodociągach na terenie gminy Nowinka nie stwierdzono przekroczeń mikrobiologicznych. W trakcie roku stwierdzano natomiast przekroczenia parametru fizykochemicznego: manganu w 1 próbce wody. Przekroczenie dotyczyło wody pochodzącej z Wodociągu Nowinka.

Z uwagi na przekroczenie w/w parametru w wodzie do spożycia, prowadzone jest postępowanie administracyjne od 2021 r. Zarządca wodociągu, z uwagi na daną sytuację, prowadził działania naprawcze (Tabela 2) przez cały 2023 r. Prowadzone działania nie pozwoliły na doprowadzenie wartości manganu do obowiązujących wymagań, jedynie do jej obniżenia.

Tabela 2. WYKAZ PRZEKROCZEŃ DOPUSZCZALNYCH WARTOŚCI PARAMETRÓW FIZYKOCHEMICZNYCH W POSZCZEGÓLNYCH WODOCIĄGACH NA TERENIE GMINY WRAZ Z INFORMACJĄ O DZIAŁANIACH NAPRAWCZYCH PODJĘTYCH PRZEZ ZARZĄDCĘ ORAZ PROWADZONYM POSTĘPOWANIU ADMINISTRACYJNYM.

Nazwa wodociągu	Kwestionowane parametry	Działania naprawcze prowadzone przez właścicieli zarządców wodociągów	Postępowanie administracyjne i inne działania PIS
Wodociąg Nowinka	mangan (111±13 µg/l) wino być 50 µg/l	płukanie filtrów, sprawdzanie procesów technologicznych na stacji, płukanie sieci, kontrole zawartości manganu za pomocą testerów VISOCOLOR HE – Zestaw Kolorymetryczny o Wysokiej Czułości	Prowadzone są dwa postępowania administracyjne: <ul style="list-style-type: none"> • jedno od 2021 r. dot. poprawy jakości wody z powodu przekroczeń parametru mangan, z terminem wykonania do 31.05.2024 r. (termin na wniosek strony przedłużano kilkakrotnie) • drugie od 2022 r. dot. poprawy stanu sanitarno-technicznego urządzeń wodociągowych na SUW w Nowince, z terminem wykonania do 31.05.2024 r.

Na początku 2024 r. zarządca poinformował o planowanej modernizacji ujęcia wody według projektu „Modernizacja i rozbudowa stacji wodociągowej w miejscowości Nowinka”, w ramach Rządowego Funduszu Polski Ład: „zaprojektuj i wybuduj”. Rozpoczęcie prac planowane jest w pierwszym kwartale 2024 r.

Mangan

Mangan to parametr wskaźnikowy wyrażany w jednostkach: [µg/l]. Określa zawartość tego pierwiastka w badanej wodzie. Dopuszczalna wartość tego parametru w wodzie do spożycia wynosi 50 µg/l zgodnie z załącznikiem nr 1 część C tab. 2 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz.U. z 2017 r. poz. 2294). Mangan jest jednym z najbardziej rozpowszechnionych metali, występującym zwykle łącznie z żelazem. Pochodzi z resztek roślinnych z pokładów skorupy ziemskiej oraz zanieczyszczeń (głównie przemysłowych). Jego obecność w wodzie może wpływać pośrednio na powstawanie niekorzystnych zmian cech wody. Nawet w wodach o małej zawartości manganu mogą rozwijać się bakterie manganowe, które nadają jej nieprzyjemny, stęchły smak i zapach. W sieci wodociągowej tworzy się błona z tych bakterii, które zużywają chlor wolny, same przy tym nie ginąc. Mangan powoduje też ciemnienie jasnych tkanin podczas prania oraz powstawanie ciemnych osadów na urządzeniach sanitarnych. Pierwiastek ten jest też naturalnym elementem wielu produktów żywnościowych i to właśnie drogą pokarmową człowiek przyjmuje go najwięcej, większość dobowego spożycia tego pierwiastka waha się w granicach 2-10 mg (2000-10000 µg). Z oceny Światowej Organizacji Zdrowia i wyników badań toksykologicznych wynika, że ilość 8-9 mg (8000-9000 µg) na dobę nie wpływa negatywnie na stan zdrowia ludzi. Z uwagi na fakt, że woda nie jest głównym źródłem manganu w diecie (dostarcza przeciętnie ok. 20% dawki dobowej) oraz przyjmując duży margines bezpieczeństwa ustalono, że w pełni bezpieczne dla zdrowia ludzi stężenie manganu w wodzie przeznaczonej do spożycia wynosi 0,4 mg/l (400 µg/l). Jest to wartość 8 razy większa, niż przewiduje w/w rozporządzenie, a jej przekroczenia zdarzają się sporadycznie.

4. Zgłoszone reakcje niepożądane związane ze spożyciem wody na danym obszarze.

W 2023 r. osoby korzystające z wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi pochodzącej z wodociągów zlokalizowanych na terenie gminy Nowinka nie zgłaszały reakcji niepożądanych związanych ze spożyciem wody, pomimo prowadzonego postępowania administracyjnego dot. poprawy jakości wody przeznaczonej do spożycia w wodociągu Nowinka.

5. Szacowanie ryzyka zdrowotnego:

W 2023 r. na terenie gminy Nowinka woda do spożycia przez ludzi pochodząca z wodociągu Bryzgiel nie była kwestionowana ani razu. Natomiast w wodociągu Nowinka stwierdzono przekroczenie parametru fizykochemicznego (wskaźnikowego). Przekroczenie parametru manganu, nie stanowi bezpośredniego zagrożenia dla odbiorców, jednak z uwagi na jego długotrwały charakter może prowadzić do niepożądanych zmian właściwości organoleptycznych wody oraz budzić uzasadnione zastrzeżenia konsumentów.

Zarządca wodociągów współpracował z tutejszym organem Państwowej Inspekcji Sanitarnej, uzgadniając i realizując harmonogram pobierania próbek wody w ramach kontroli wewnętrznej. Przekazywał sprawozdania z badań laboratoryjnych Państwowemu Powiatowemu Inspektorowi Sanitarnemu w Augustowie oraz prowadził działania naprawcze z chwilą uzyskania informacji o stwierdzonych przekroczeniach parametrów w tych badaniach.

Konsumenci byli informowani o jakości wody poprzez umieszczanie informacji na stronie internetowej/portalach społecznościowych Powiatowej Stacji Sanitarно-Epidemiologicznej w Augustowie oraz stronie internetowej właściciela/zarządcy wodociągów, a także przez konserwatorów obsługujących poszczególne wodociągi.

***

Powyższe informacje o jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi na terenie gminy Nowinka, należy przekazać ludności korzystającej z wody z w/w wodociągów.

Państwowy Powiatowy
Inspektor Sanitarny w Augustowie
Agata Augusewicz

/dokument podpisany elektronicznie/

Otrzymują:

1. Gmina Nowinka, Nowinka 33, 16-304 Nowinka
2. a/a.